

## **Вплив положень Бюджетного кодексу України на стан соціально-економічного розвитку області**

Усі місцеві бюджети області на 2011 рік були сформовані на підґрунті нового податкового і бюджетного законодавства, що відкрило нові можливості щодо зміцнення дохідної частини місцевих бюджетів на виконання власних повноважень, підвищення ефективності функціонування бюджетної сфери та удосконалення управління бюджетними ресурсами.

Досягнення позитивних зрушень у 2011 році здійснювалося шляхом:

- перерозподілу доходів між державним та місцевими бюджетами;
- розширення джерел доходів, що не враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів (тобто перерозподіл між рівнями бюджетів та кошиками доходів);
- приросту доходів спеціального фонду бюджетів місцевого самоврядування (шляхом зміни нормативів відрахувань між рівнями бюджетів);
- розширення джерел формування бюджету розвитку;
- упорядкування видаткових повноважень місцевих бюджетів.

Перерозподіл доходів між державним та місцевими бюджетами здійснено за рахунок передачі з 1 січня 2011 року з державного бюджету **до доходів обласного бюджету** плати за окремі види ліцензій на певні види господарської діяльності (6 видів) та зборів за спеціальне використання природних ресурсів загальнодержавного значення (ліс, воду, надра). Загальна сума надходжень за 2011 рік плати за ліцензії та зборів за природні ресурси становить близько 28 млн.грн.

Аналіз результатів впливу змін бюджетного законодавства на формування доходів місцевих бюджетів області, що не враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів (**доходи другого кошика**) свідчить про позитивні тенденції збільшення їх обсягів та питомої ваги у загальному обсязі доходів.

За 2011 рік в цілому по області питома вага доходів другого кошика у загальному обсязі власних і закріплених доходів загального фонду місцевих бюджетів збільшилася з 12,4% (131,2 млн.грн.) у 2010 році до 18% (216,9 млн.грн.), збільшення у абсолютних сумах склало 85,7 млн.грн.

Близько 95% (80,8 млн.грн.) додаткового фінансового ресурсу зараховано безпосередньо до доходів бюджетів місцевого самоврядування.

Збільшення доходів другого кошику є результатом зарахування до бюджетів органів місцевого самоврядування 100% надходжень плати за землю (до 1 січня 2011 року зараховувалося 60%), збору за провадження деяких видів підприємницької діяльності та адміністративних штрафів (азначені доходи зараховувалися до 1 кошику).

Здійснені також кроки по реформуванню **місцевих податків і зборів**. Відповідно до Податкового кодексу України з 1 січня 2011 року повністю змінено склад місцевих податків і зборів (скасовано 13 видів із 14, введено туристичний збір та перенесено із загальнодержавних податків і зборів збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності), чим розширено можливості органів місцевого самоврядування у наповненні місцевих бюджетів за рахунок цих податків.

Запровадження туристичного збору замість курортного, який мав обмежене застосування, мало на меті забезпечити надходження до усіх бюджетів, оскільки базою оподаткування туристичного збору є вартість проживання у готелях, гуртожитках для приїжджих, квартирах, які використовуються за договором найму та інших закладах готельного типу. За 2011 рік надходження туристичного збору склали 49,9 тис.грн.

По зборі за місця для паркування транспортних засобів Податковим кодексом передбачено перехід на нову базу оподаткування – площу паркування замість години паркування, що повинно запобігати ухиленню від сплати збору. За 2011 рік надходження збору за паркування склали 423,6 тис.грн., або у 2,7 раза більше, ніж за 2010 рік.

Позитивні зміни у формуванні доходів **спеціального фонду**, які мають цільове призначення, стосуються також переважно бюджетів місцевого самоврядування, зокрема:

збільшено норматив відрахувань до цих бюджетів екологічного податку з 20 до 50%, його надходження до спеціального фонду бюджетів місцевого самоврядування області у 2011 році збільшилися порівняно з 2010 роком на 4 млн.грн.(факт за 2010 рік - 2 млн.грн., 2011 рік – 6 млн.грн.);

розширено джерела формування бюджету розвитку - крім коштів від відчуження комунального майна та коштів від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення до бюджету розвитку з 1 січня 2011 року зараховується і єдиний податок для суб'єктів малого підприємництва, надходження якого за 2011 рік склали 29 млн.грн.

Подальше збільшення обсягів бюджетів розвитку органів місцевого самоврядування передбачається за рахунок зарахування пайових внесків суб'єктів господарювання на розвиток інфраструктури населених пунктів (з 1 січня 2012 року) та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (з 1 липня 2012 року);

внесено зміни до джерел доходів спеціального фонду місцевих бюджетів, за рахунок яких здійснюється фінансування дорожнього господарства. З 1 січня 2011 року відповідно до Податкового кодексу України скасовано податок з власників транспортних засобів. Натомість за Податковим кодексом України справляється збір за першу реєстрацію транспортного засобу. За 2011 рік надходження збору за першу реєстрацію транспортного засобу склали 2,6 млн.грн., тоді як надходження податку з власників транспортних засобів у 2010 році становили 29,6 млн.грн. Втрати від скасування транспортного податку держава компенсує шляхом надання

субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво, реконструкцію, ремонт та утримання вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах.

Серед важливих результатів 2011 року є також:

- **встановлення додаткових виплат працівникам закладів соціально-культурної сфери, зокрема:**

усім категоріям педагогічних працівників – надбавки у розмірі 20% посадового окладу за престижність педагогічної роботи (поширено на усі категорії педпрацівників з 1 вересня 2011 року);

окремим категоріям працівників установ соціального захисту населення – надбавки за вислугу років у розмірі від 10% до 30% посадового окладу (запроваджено з 1 вересня 2011 року);

- **передбачення для місцевих бюджетів області субвенцій з державного бюджету інвестиційного спрямування у сумі 171,7 млн.грн.,**

з них на:

будівництво, реконструкцію, ремонт та утримання вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах – 25,2 млн.грн.;

соціально-економічний розвиток – 76 млн.грн. (у 2010 році така субвенція передбачалася у сумі 12,5 млн.грн.);

реалізацію пріоритетів розвитку регіонів – 23,5 млн.грн.;

придбання витратних матеріалів та медичного обладнання для закладів охорони здоров'я – 47 млн.грн.

Крім того, з державного бюджету у 2011 році виділено кошти для створення обласного перинатального центру у м.Кіровограді у рамках реалізації Національного проекту «Нове життя – нова якість охорони материнства і дитинства».